

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 30. avgust 2001 šte. 35 (3133) • letnik 56 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Občina Železna Kapla podprla boj staršev za LŠ

Nakana koroške deželne vlade, odnosno političnega vodje deželnega šolskega sveta, deželnega glavarja Haiderja, da z odredbo ukine samostojne šole in šolske okoliše, je na Obirskem in v Lepeni naletela na odločen odpor staršev. Na posebni občinski seji v soboto, 25. 8. 2001 je občinski svet občine Železna Kapla-Bela z veliko večino podprl starše in sklenil, da pri ustavnem sodišču vložijo pritožbo zoper odlok dežele.

V četrtek, 23. avgusta, je bila seja kapelskega občinskega predstojništva. Šlo je za to, ali bo občina sklenila pritožbo pri ustavnem sodišču proti zapiranjju ali pa ne. Nad 50 staršev in otrok iz Lepene in Obirskega ter Železne Kaple se je zbralo pred občinskim uradom. Zahtevali so obstoj svojih šol. Starši so župana in ostale člane občinske vlade pozvali, naj jih občina kot vzdrževalec šol podpre in pri ustavnem sodišču vložijo pritožbo proti ukinjanju šol v Lepeni in na Obirskem.

Občinsko predstojništvo je pet ur razpravljalo, se priklopilo tudi do sklepa, a je dokončno odločitev prepustilo občinskemu svetu.

V soboto, 25. avgusta, popoldne se je občinski svet zbral na nujno sklicani seji. Poleg zadeve šol je na dnevnem redu bilo tudi vprašanje novih prostorov za žandarmerijo.

Starši in otroci so prišli tudi na sejo, mnogi z majicami, na katerih je v obeh deželnih jezikih pisalo »Roke proč od naših šol« in »Hände weg von unseren Schulen«. Vsi so s podpisom podprli pritožbi pri vrhovnem sodišču.

Preden je občinski svet razpravljajal o sklepu občinskega predstojništva, ki je, kot rečeno, po peturni razpravi soglasno podprlo pritožbo, je župan Peter Haderlapp podal kratek pregled ukinjanja šol in ukrepanja občine. Odlok o ukinjiti samostojnosti šol v Lepeni in na Obirskem je bil občini dostavljen 18. julija, torej sredi počitnic.

Občinsko predstojništvo je svojo odločitev za pritožbo sprejelo na podlagi treh ekspertiz, in sicer zveznega ministrstva za pouk ter pravnikov Rudi-

ja Vouka in Heinza Walterja. Občinski svet je večinsko, edino le svobodnjaka sta glasovala proti, podprl sklep o pritožbi pri Ustavnem sodišču proti odloku deželne vlade, ki šoli na Obirskem in v Lepeni degradira na ekspozituri.

Pritožbo bo vložil mag. Rudi Vouk. Tudi selski občinski svet je soglasno sklenil, da vložijo pritožbi pri Ustavnem sodišču radi ukinitve samostojne šole na Kotu in se pridruži Kapli.

Franc Wakounig

Zaskrbljeni starši otrok, ki obiskujejo ljudski šoli v Lepeni in na Obirskem, so protestirali proti odloku, ki ga je izdala koroška deželna vlada in po katerem naj bi zaprli tamkajšnji ljudski šoli. Na sliki starši v pogovoru z županom občine Železna Kapla Petrom Haderlappom (na levi).

PREBLISK

■ Tisto, kar so na deželni ravni odločili in kar bi bilo po mnenju »največjih demokratov« požreti brez debat, je na primer grozeče ukinjanje majhnih šol.

Starši se upirajo, učitelji tudi, otrok pa tako ali tako nihče ne vpraša. Le zakaj, za vruga, naj bi ukinili samostojne šole in jih imenovali ekspoziture? Stroški bi ne bili nič manjši, verjetno celo večji, čeprav je pravzaprav nekako nedopustno govoriti o šolah, ki se »splachajo« in o tistih, ki se ne. Šole niso industrijski obrati, vendar jih slednji seveda, tako kot celotna družba, krvavo potrebujejo.

O namenih, s katerim so povezani taki ukrepi, smo že pisali. Na dvojezičnem ozem-

lju naj bi za deželo lopnili kar dve muhi na en mah; poslabšanje kvalitete šolstva tako kot povsod drugod, poleg tega pa naj bi nastala še občutna, boleča zarez v tistem šolstvu, ki se ukvarja s tem – za deželo očitno neljubim – jezikom.

Civilna korajža

Civilna korajža velja, starši – ne le v Lepeni in na Obirskem – to dokazujejo, Zaskrbljujoče je le dejstvo, se marsikdo ustraši sile (nasilja?) od zgoraj in misli, da sta cesar in oblast dana od boga in da se zato »ne smeš« upreti. Ampak cesarji imajo oblast le tako dolgo, kolikor časa jim to dovoljuje plebs. **S. W.**

16. VESTNIKOV IZLET

Letošnji izlet bo od 12. do 14. oktobra. Letovali bomo v Mošeniški Dragi v hotelu Marina. Za ples in zabavo vam bo igral Trio Korenika iz Šmihela pri Pliberku. Cena za tridnevni izlet in podrobnejše informacije bomo objavili v prihodnji številki. Prijave sprejema Milka Kokot, telefon: 0463/514 300-40!

Vaš partner za transport + turizem

SIENČNIK

Manjšine v svetu publike ORF

Predsedniška konferenca sosvetov avstrijskih narodnih skupnosti se je do-

govorila glede zastopnika manjšin v svetu publike ORF (Publikumsrat), ki ga predvideva novi zakon ORF. Manjšine bodo zastopane v tem svetu po rotacijskem sistemu, in sicer vsaka po dve leti.

Do 24. avgusta je bilo treba oddati trojen predlog. Predsedniška konferenca se je dogovorila za sledeči trojni predlog: 1. dv. sv. dr. Reginald Vospernik, 2. inž. Hanzl Karl in 3. dr. Mlynar Vladimir.

Novi zakon ORF namreč prepoveduje imenovanje kandidatov v ta gremij, ki so člani katere od političnih strank ali pa odborniki parlamenta, deželne zbornice ali pa občine. Zato je bil izbor kandidatov težaven.

Slovenska narodna skupnost se je v KOKS-u dogovorila, da bo koroške Slovence sprva zastopal dr. Reginald Vospernik, ki bo svoje delovanje usklajeval s predsedniško konferenco sosvetov, kar se tiče zadev slovenske manjšine pa s KOKS-om. Ko bo spet na vrsti kandidat slovenske narodne skupnosti, bo imenovan kandidat na predlog Zveze slovenskih organizacij.

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV IN PRIJATELJEV PROTIFAŠISTIČNEGA ODPORA

vabi na izlet

v soboto, 15. 9. 2001

V Mežici se bomo poklonili spomenu padlega komandanta 3. Koroškega bataljona Franca Visočnika-Falenta in borca Jožeta Blajsa, predvojnega tajnika SPD »Zarja« v Železni Kapli.

Nato se bomo pri »Treh kraljih« na Pohorju udeležili vse-slovenskega partizanskega mitinga, ki bo letos posvečen 60-letnici OF in začetka bojev proti okupatorjem ter 10-letnici samostojne države Slovenije.

Po prireditvi bomo v Slovenskih Konjicah imeli kosilo in ogled vinske kleti.

Prijavite se najkasneje do 5. septembra pri Milki Kokot, Tarviser Straže 16/I, tel. 0463/514300-40, kjer boste prejeli tudi vse podrobne informacije.

Ni kaj! Na deželni vladi so se zadeve ukinjanja samostojnih podeželskih šol in njihove spremembe v ekspozitive lotili precej premeteno. Javnosti so bridko resnico servirali v poletnih počitnicah, ko je večina staršev, otrok in tudi komunalnih politikov na dopustu in zagadelj ni treba nujno računati z odporom. Vrh tega so z geslom »varčevanje« dobili na limance vse tiste, ki o materiji ne razumejo dosti, čeprav pristojni politiki in strokovni sodelavci dežele do danes še niso uspeli dokazati, kje in koliko naj bi prihranili.

Uporna zdrava pamet

Niso pa na Arnulfovem trgu, sedežu deželne uprave, računali z uporniškimi duhom obirskih in lepenskih staršev in s pokončnostjo večine kapelskih občinskih odbornikov in odbornikov.

Ljudem v dolini reke Bele, pod Obirjem in ob Lepenščici namreč ni šlo v račun, da deželni politiki z glavarjem Haiderjem na čelu veliko govorijo o regionalnem razvoju, da sanjajo o Koroški kot o središču elektronskega razvoja (Siliconalps) in kujejo bajne načrte o vključevanju dežele v mednarodne znanstvene in tehnološke mreže, obenem in na drugi strani pa ukinjajo ljudske šole. S tem pa pri koreninah spodrezujejo ta razvoj.

Mnenja

Velike zasluge, da je kapelski občinski svet sklenil pritožbo pri ustavnem sodišču, imajo prav starši in otroci iz obeh prizadetih šolskih okolišev. Obakrat, v četrtek na seji občinskega predstojništva in v soboto na nujnostni seji so prišli na občino in tam podprli svojo zahtevo. Ta pa je: obe šoli naj ostaneta.

Po pozitivnem občinskem sklepu se je staršem in otrokom odvalil velik kamen s src. Povprašali smo jih za mnenje:

Tu sta si stali nasproti zdrava pamet in politično-propagandistična računica. V dolini reke Bele temu populizmu niso nasledli.

Informacija o možnem ukinjanju omenjenih šol je v Železno Kaplo prispela že meseca februarja letos. Občina je nemudoma reagirala in zbrala 1500 protestnih podpisov. Nato je bilo vse mirno, a ljudje temu zatišju niso zaupali.

Lepe besede - grda dejanja

Potem je obirska šola slavila svojo 50-letnico, in vsi politiki, med njimi tudi svobodnjak Lobnig, so se zavzeli za obstoj šole ter hvalili njen doprinos k ohranitvi lokalne identitete. Domačini so menili, da je najhujše mimo, in so se malce odahnili.

ŠOLE: KAPELSKA OBČINA SKLENILA PRITOŽBO

Sklep, ki je obrnjen v prihodnost

Člani kapelskega občinskega sveta

Predah pa je bil kratek, kajti 18. julija je v Železno Kaplo prispel odlok (dekret) deželne vlade, da se s 1. septembrom ukinjata samostojni šoli na Obirskem in v Lepeni in da bosta kot ekspozituri (podruž-

Silvija Oraž, Lepena: Vesela sem, da nas je občina poslušala in da bo vložila pritožbo proti odloku koroške deželne vlade, ki ukinja samostojnost šol na Obirskem in v Lepeni in ju postavlja na raven podružnice. Zdaj upam, da bomo uspeli tudi pri ustavnem sodišču.

Beate Kauner, Lepena:

Akcija tukajšnjih staršev in sklep občine sta v oporo tudi drugim občinam in staršem, ker jim vlivata pogum, da se zoperstavijo odloku deželne vlade, da se branijo.

nici) dodeljeni LŠ v Železni Kapli. Pravna podlaga za ukrep je deželni šolski zakon, ki so ga sklenili šele aprila letos.

Odpor v občini

Občina ni bila meni-nič-tebinič pripravljena sprejeti ukaz od zgoraj, ker ve, kakšnega pomena sta obe šoli za obstoj ljudi v grapah in za kulturni ter socialni razvoj krajev. 6. avgusta je občinski svet razpravljal o zaprtju šol, a je zaradi pričakovanih ekspertiz preložil odločitev. Ekspertize so izdelali mini-

strstvo za pouk ter pravnik Rudi Vouk in Heinz Walter.

Te ekspertize je v četrtek, 23. avgusta, preračevalo občinsko predstojništvo in iz njih izluščilo sklep, da bo občina pri ustavnem sodišču vložila pritožbo proti odloku deželne vlade.

Ta je 21. avgusta občini sporočila dodatne razloge za ekspozitive in je obenem zagotovila njihov obstoj za nadaljnjih šest let.

Občina se je pri svojem sklepu močno oprla na ugotovitev ministrstva za pouk, da so manjšinski šolski okoliši z zakonom iz leta 1959 nepreklicno

Helmut Božič, Korte: Šola na Obirskem mora ostati samostojna, kajti ekspozituro lahko brez težav ukinejo. In za otroke iz Kort je že pot na Obirsko dosti dolga. Sklep občine zelo pozdravljam, ne razumem pa svobodnjakov. A to je njihov problem.

zajamčeni (okameneli) in da mora v bivših občinah obstajati vsaj ena šola. Pravnik Vouk pa je v svoji ekspertizi predvsem poudaril pomen šole za krajevno kulturno in narodnopolitično življenje, kajti obe šoli da sta v pretežno slovenskem jezikovnem območju.

Uspeh staršev

Tem in drugim argumentom v prid obstoja šol se je občinsko predstojništvo po dolgi razpravi soglasno priključilo. Emocionalno najbolj izpovedna in najbolj pretresljiva pa je bila številna navzočnost prizadetih

staršev in otrok z Obirskega in Lepene. Jasno in odločno so postavili zahtevo, da morajo občinski odborniki delati v prid občanov, da morajo skleniti pri-

Marija Smrtnik, Obirsko:

S sklepom občine se je položaj precej spremenil. Akcija staršev in otrok, da so prišli pred občino, je bila pravilna, kajti sicer bi se marsikateri odbornik morda še drugače odločil. Vesela sem, da so spoznali, da pritožba pomaga ohraniti šoli in da ničesar ne izgubimo, če jo občina vложи.

tožbo pri ustavnem sodišču. Kajti če se ukine šola, bojo ljudje začeli zapuščati vasi, se odseljevati in občina Bela-Železna Kapla bo še bolj tonila v neizglednost in gospodarsko travmo.

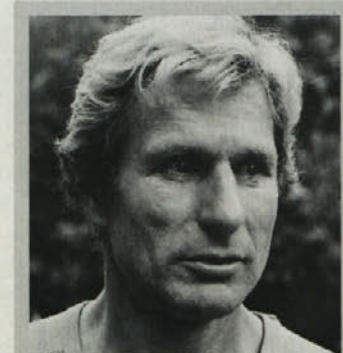
Občina brez mladine, brez otrok pa je tudi komuna brez prihodnosti. Vsi ti argumenti so zalegli.

Sklep občinskega sveta

Z 21 proti 2 glasovoma je občinski svet v soboto na nujnostni seji sklenil tožbo občine pri ustavnem sodišču proti odloku deželne vlade o ukinitvi samostojnih šol v Lepeni in na Obirskem. Tožbo bo vložil mag. Rudi Vouk. Proti sklepu sta glasovala edinole svobodnjaka, in sicer z argumentom, da si bo dežela z ukinitvijo dobro plačanih ravnateljskih mest veliko prihranila. Podžupan Engelbert Ojster, sam šolnik, pa je to računico hitro in brez težav razkrinkal kot slab propagandni trik. Dežela si bo sicer res prihranila doklado za vodenje šole, zato pa bo neprimerno več morala izdati za kilometrine in dnevnice, ki po zakonu pristojajo učiteljem in ravnatelju, ki se bojo dnevno vozili iz Kaple v Lepeno in na Obirsko. Kajti zdaj je LŠ v Železni Kapli matična šola za obe ekspozituri.

Zastopniki posameznih frakcij, ki so podprle tožbo, so pozdravili sklep občinskega sveta. Župan Haderlapp (SP) je dejal, da je sta obe šoli golob, ekspozitura pa le vrabec, ki ga ima občina v roki, podžupan Franc Jožef Smrtnik (EL) se je zahvalil staršem za njihovo neuklonljivost in korajžje, Lado Hanjžič (EL) je pohvalil konstruktivnost razprave in odločitve, inž. Schlibar (SP) pa je dejal, da so vsi bili dolžni, da podprejo starše in otroke.

Franc Wakounig

Rudolf Altersberger, podpredsednik deželne šolskega sveta: Čestitam kapelskemu občinskemu svetu za ta sklep. Zasluge zanj imajo starši, občinsko predstojništvo in občinski svet (izjema sta svobodnjaka), ki so se zavedali daljnosežnosti in pomena te odločitve za celoten prihodnji razvoj ljudi in občine. Kajti tu gre za obstoj dvojezičnih šol in za otroke v teh dolinah.

SPD »ZARJA«, SPD »VALENTIN POLANŠEK«, ŠPORTNO DRUŠTVO »OBIR« IN ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

prirejajo tradicionalni spominski

pohod po poteh

Johana, Gašperja in Lenarta

v nedeljo, 9. septembra 2001

Zbirališče je ob 7.30 pri Wölfelnu – Prušniku v Lobniku, zaključek pa med 14. in 15. uro pri Peršmanu v Podpeci. Za hrano in pijačo bo poskrbljeno pri Peršmanu, kamor so vabljeni tudi tisti, ki dolge poti ne zmorejo.

DEŽELNO ZBOROVANJE SKUPNOSTI JUŽNOKOROŠKIH KMETOV

SJK je brez potrebe zožila svojo volilno bazo

V petek, 24. avgusta, zvečer je Skupnost južnokoroških kmetov (SJK) imela v Tinjah svoje deželno zborovanje, ki je v bilo celoti v znamenju letošnjih volitev v deželno kmečko zastopstvo, to je Koroško kmetijsko zbornico.

Prvih šest kandidatov za kmečkozbornico volitve

Na zborovanju, ki je bilo zelo burno, so bili izvoljeni kandidati do šestega mesta. Njim je tako rekoč naložena glavna naloga v volilni kampanji.

Cilj Skupnosti je, da na kmečkozbornicah volitev dne 18. novembra doseže tretji mandat. Če ji bo to uspelo, pa bosta pokazala razvoj in čas, kajti na deželnem zborovanju je bil spremenjen dosedanj kandidatski sestav, potrjeno je bilo novo vodstvo. Glavni kandidat je ostal dipl. inž. Štefan Domej, bistvena sprememba pa je na drugem mestu. Ek. sv. Janko Zwitter, doslej drugi predstavnik SJK v kmetijski zbornici, je bil odvoljen s tega mesta. Janko Zwitter ni več kandidat SJK.

Na drugo mesto je bil izvoljen Franc Jožef Smrtnik iz Kort / Železna Kapla, tretji na listi pa je dipl. inž. Hanzi Mikl, po domače Gams iz Ločila v občini Podklošter.

Poročili zborničnih svetnikov
Deželnega zborovanja se je udeležilo 78 delegatov. Po pozdravu in uvodnih besedah frakcijskega vodje SJK Štefana Domeja in po potrebnih formal-

Udeleženci zasedanja Skupnosti južnokoroških kmetov

nostih sta sledili poročili obeh zborničnih svetnikov.

Štefan Domej je omenil strukturalne spremembe, ki se jim v času globalizacije tudi koroško kmetijsko ne more odtegniti, saj število kmetov nenehno pada. Na ta razvoj kmetijska zbornica, ki je pač funkcionalni aparat, zmore vse manj vplivati, njeno vlogo bo treba na novo oceniti. Poleg tega pa se kmetje vse bolj osamosvajajo njenega vpliva. SJK je bila v zbornici konstruktivna opozicija in upoštevana frakci-

ja. Domej je kritično ugotovil, da se zaledje SJK, najsi je to na jezikovni ali na organizacijski plati in pri mladini, nenehno krči in da bo treba nujno podvzeti korake proti temu. Danes se maščuje, da Slovenci nimamo lastne kmetijske šole, kot smo jo že imeli. Predvsem pa bo potreben glavni poklicni kader za nemoteno in strokovno delovanje SJK.

KOMENTAR

■ Potek deželnega zborovanja SJK je pokazal, da nekateri pač ne zmorejo pogleda čez rob lastnega vrtička in jim je zmenjena beseda le malo pomeni. Skupnost južnokoroških kmetov se je doslej upravičeno pojmovala kot vez med kmeti Zilje, Roža in Podjune ter kot opcija za tiste neslovenske koroške kmete, ki odklanjajo ideološko, strankarsko in nacionalno monopoliziranje kmetov. V SJK je bilo prostora za vse, za leve,

SJK podpira razširitev EU in pristop Slovenije, pri tem pa naj koroški Slovenci ne bi stali ob strani, ampak naj se aktivno vključijo v ta proces »da ne bojo drugi profitirali od tega«.

Šele na koncu, in to mimogrede, je Domej dejal, da so potrebni novi obrazi in spremembe pri kandidatih. V tem trenutku in nič kazalo na poznejši dramatičen preobrat pri volitvi kandidatov.

Ekonomski svetnik Janko Zwitter

Drugi zastopnik SJK v zbornici, Janko Zwitter, se je v svojem poročilu predstavil kot kandidat jezikovnega obrobja in kot opcija za enojezične kmete. Za to vlogo ga predestinira tudi njegovo predsedovanje Koroški konjerejski zvezi. Janko Zwitter je naglasil, da sta on in Domej v zbornici dobro in uspešno sodelovala in da ni vzroka za razbitje tega tandema.

Odločanje iz trebuha

V razpravi o poročilih obeh svetnikov ni sprva nič kazalo na zaplet, ki je sledil. Zapletlo se je, ko so nekateri začeli mešati programska izhodišča in izbiro kandidatov, pri tem pa so poudarjali predvsem osebni in kdo ve kakšen konflikt med Domejem in Zwitterom, da »kemija med njima ne štima«, oz. da se, po kmečko povedano, ne moreta vohati.

Domej je skočil na ta vlak in dejal, da s Zwitterom za nobeno ceno noče več skupno nastopiti, da mora za drugo mesto kandidirati nekdo drug.

desne, zelene, »ta zgornje« in »ta spodnje«. V petek je SJK popolnoma brez potrebe zaigrala ta adut. Zdaj so »ta pra-

Odločitev s posledicami

vi«, »naši« prevzeli komando. In to kljub temu, da so še par dni prej dajali častno besedo, da se kaj takega ne bo zgodilo. Prej upravičene sanje o tretjem mandatu so mimo, zdaj bo SJK morala paziti, da bo obdržala vsaj drugi mandat.

-franc-

Argument, da je kandidatura SJK treba videti kot skupen nastop vseh južnokoroških in slovenskih kmetov, kot izraz solidarnosti, ne pa kot izraz osebnega počutja in kot monopol neke osebe ali neke doline, ni obveljal.

V tej fazi zborovanja so nekateri predlagali izključitev novinarjev iz javnega shoda. Ta nedemokratičen predlog je večina delegatov odklonila.

Potem ko so delegati odklonili tudi predlog o avtoritativnem vodstvu SJK, so kandidate izbirali po utečenem, bazičnem volilnem sistemu: prvih šest kandidatov so izvolili posamič.

Izbrani kandidati:

Za prvo mesto so bili predlagani Štefan Domej, Janko Zwitter in Franc Jožef Smrtnik. Ker Zwitter in Domej kandidature za to mesto nista sprejela, je bil Štefan Domej iz Rinkol soglasno potrjen za glavnega kandidata SJK. Za drugo mesto sta, proti prvotnemu dogovoru med Domejem, Zwitterom in Smrtni-

Dipl. inž. Štefan Domej

kom, kandidirala Smrtnik in Zwitter. Izvoljen je bil Franc Jožef Smrtnik iz Kort. Na tretjem mestu je inž. Hanzi Mikl. Četrta je Melita Reichman iz Bilčovsa, peti je Folti Kargl iz Bač, šesti pa Globašan Hubert Božič.

Po izvolitvi se je Franc Jožef Smrtnik (!), ne pa Domej, zahvalil Janku Zwitteru za njegovo dolgoletno delovanje kot zbornični svetnik SJK in ga prosil, da bi svoje izkušnje še naprej vnašal v delo samostojnega kmečkega zastopstva. Predsednika osrednjih organizacij, Marjan Sturm in Bernard Sadvnik sta novemu vodstvu čestitala za izvolitev in obljubila podporo. Sturm je poudaril, da je treba upoštevati, da SJK za slovenske koroške kmete ni edina alternativa.

Deželnega združenja, ki ga je vodil Vladimir Smrtnik, sta se udeležila tudi predsednik EL Andrej Wakounig in generalni konzul Republike Slovenije Jure Žmauc.

Franc Wakounig

KMETIJSKA ZBORNICA

Ob katastrofalni suši posebni ukrepi

Kmetijska zbornica na Koroškem zahteva zaradi hude suše posebne odloke za biokmete. Tem je namreč dovoljen nakup krmil za živino le z biokmetij, največ 10 odstotkov krmil jih sme biti s konvencionalnih kmetijskih obratov. V letih, ko na določenih področjih krme zaradi naravnih katastrof zmanjkuje, pa je dopustno nakupiti

oz. nabaviti več krme tudi z nebioloških obratov, vendar mora biti to izrecno dovoljeno. Predsednik Koroške kmetijske zbornice W. Wutscher zahteva torej dovoljenje za uporabo tega odloka, ker gre za izjemno sušno leto. Namesto 10 odstotkov naj bi do aprila 2002 lahko kupovali do 25 odstotkov krme z nebioloških kmetij.

ŠOLSTVO

Nujna dopolnitev zakonodaje o soodločanju v šolskih vprašanjih

Pri »Deželnem šolskem svetu za Koroško« obstaja v okviru nadziranja javnega obveznega šolstva (pedagoška in metodično-didaktična vprašanja, ocenjevanje dela učiteljstva po navodilih učnega načrta, etc.) oddelek za manjšinsko šolstvo, kar ustvarja videz, da urejamo dvojezično javno šolo koroški Slovenci. Pri deželni vladi obstaja poseben šolski oddelek za urejanje vseh učiteljskih zadev, ki so povezane s personalnimi vprašanji in plačami. Tu koroški Slovenci nimamo zastopstva. Prvi oddelek je v pristojnosti zveznega ministrstva za šolstvo, drugi koroške deželne vlade. Oddelka delujeta povsem ločeno. Povežeta se le ob potrebi.

Oddelek za manjšinsko šolstvo vodi deželni šolski inšpektor Tomaž Ogris. Kompetence oddelka so neznatne; trdim, da pomembnih nobenih nima. Kar jih je ob uvedbi javne dvojezične šole po drugi svetovni vojni bilo, se je tekom desetletij večinoma odpravilo. Ostala je pravica svetovanja. Ob v šolstvu pomembnem dogajanju kot je imenovanje ravnateljev, ukinjanje šol, neupoštevanje dvojezičnosti za vse predmete v dvojezični šoli po šolski oblasti, nezadostno izvajanje točke 10 splošnih določil

učnega načrta (medrazredni in skupnost pospešujoči ukrepi) in podobno se ta oddelek navadno izloča iz nastajanja zakonov, odredb in navodil, ki prizadenejo tudi slovensko manjšino.

Nekorektno ravnanje šolske oblasti

Tako zadržanje koroške politične oblasti imenujem nekorektno in protizakonito zadržanje ter namerno poslabšanje situacije za koroške Slovence, kar pomeni ustvariti možnosti za nadaljnje ponemčevanje. Tudi v zahvalo za protinacistični boj koroških partizanov med drugo svetovno vojno se je po 1945 uredila dvojezična šola, kjer se ni več, kot prej v utrakvistični, nasilno ponemčevalo. Poseben oddelek za manjšinsko šolstvo je daljše obdobje soodločal o dogajanju na teh šolah, dokler se mu niso postopoma odvzele skoraj vse možnosti. Danes imamo na Koroškem stanje, da podpore potrebna slovenska manjšina ne sme soodločati o zanj za preživetje potrebnih zadevah v šolstvu in drugod. V javnosti je povsod nemščina v ospredju, slovenščina navadno niti ni dopuščena. Tudi v šolstvu je tako. Le malokje najdemo na stavbah dvojezičnih šol dvojezični napis. Torej se dvojezičnost dogaja ponekod skoraj iz-

ključno le v dvojezičnih razredih na ravni otrok – učitelj/ica. Celo predlogi za spremembo dvojezične šole v večjezično, kjer bi bila slovenščina le še tuj jezik, so nedavno krožili iz taktičnih razlogov.

Več kompetenc za oddelek za manjšinsko šolstvo

Omenjeno protislovensko postopanje po zahtevah nemško-nacionalnih krogov in posameznih politikov oziroma političnih strank je treba v bodoče onemogočiti. Potem tisti, ki posebno pred volitvami vedno sprožijo nemir, tega ne bodo mogli več storiti, obračati dejstva in govoriti, da to delamo mi. Ob upoštevanju potreb slovenske manjšine in zgodovinskega dogajanja na Koroškem je treba doseči spremembo delokroga za vodjo manjšinskega šolskega oddelka v smeri, da se njegove kompetence razširijo in da lahko soodloča o vzgojnih, metodično-didaktičnih, personalnih in drugih ukrepih povsod tam, kjer obstajajo interesi manjšine. Za srečanje manjšine z večino ustanovljeni šoli je treba priznati velik vzgojni in izobraževalni pomen ter jo zaščititi pred rovarjenjem nemško-nacionalnih društev in politikov.

Predsednika ZSO in NSKS pozivam, da nemudoma pričeta z vsemi potrebnimi pripravami za doseg cilja. Od poznavalcev šolske situacije na Koroškem in članov KOKS pa pričakujem, da stvar podprejo in spremljajo potek dogajanja.

V nedavni preteklosti je bilo mnogo protislovenskega dogajanja. Ob potrebi je za doseg cilja je treba vključiti tudi možnosti, ki jih nudi EU.

Franc Kukovica

LJUBLJANA

Glasbeno tekmovanje

5. Evropsko tekmovanje mladih orglavcev, ki ga v sodelovanju z Evropsko zvezo glasbenih tekmovanj za mladi (EMCY) organizira Komisija za glasbena tekmovanja – TEMSIG, se bo odvijalo v času od 3. do 6. septembra 2001 v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani. Na razpis se je do roka prijavilo 16 tekmovalcev iz desetih evropskih držav. Sodelovali bodo mladi orglavci do starosti 25 let; od Novosibirska do Barcelone in od Rige do Ljubljane.

Mladi evropski orglavci (med njimi sta tudi dva slovenska tekmovalca) bodo v dveh starostnih kategorijah tekmovali za šest denarnih nagrad in še za deset posebnih nagrad,

ki jih bodo podelile slovenske kulturne ustanove in društva (Slovenska filharmonija, Društvo slovenskih skladateljev, Glasbena mladina ljubljanska, Festival Ljubljana in Zavod sv. Stanislava), EMCY ter zvezno tekmovanje Jugend musiziert Nemčije.

Tekmovanje (poteka vsaka tri leta v Ljubljani), ki ga financirata v glavnem Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport in Ministrstvo za kulturo ter delno Mestna občina Ljubljana in Krekova banka Maribor, vodi organizacijski odbor pod vodstvom prof. Lovra Sodje, predsednica častnega odbora je dr. Lucija Čok, ministrica za šolstvo, znanost in šport, bo zaključeno v petek, 7. septembra, ob 19.30 uri s koncertom nagrajencev v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. Na koncertu bodo podelili tudi redne in posebne nagrade. Vstopnice so na razpolago pri blagajni Cankarjevega doma.

L. S.

SKC KOROTAN NA DUNAJU

Likovna kolonija slovenskih umetnikov

Slovenski kulturni center Korotan na Dunaju vsako leto pripravlja likovno kolonijo slovenskih umetnikov. S tem jih želi predstaviti dunaj-

ski kulturni srenji. Letošnja slikarska kolonija poteka med 27. avgustom in 2. septembrom. Iz Slovenije na njej sodelujejo Apolonij Zvest, Janez Matelič, Ljerk Kovač in Viktor Bernik, iz Koroške je prišla Nežika Novak, umetnostni kritik pa je prof. Milče Komelj.

V četrtek, 4. oktobra 2001 bo v galeriji v Korotanu, Albertgasse 48, odprta razstava del, ki so nastala v letošnji koloniji.

GLASBENA ŠOLA NA KOROŠKEM

Razpored za vpisovanje novih učencev

Glasbena šola na Koroškem bo vpisovala nove učence za pouk naslednjih instrumentov: klavir, orgle, pihala (kljunasta in prečna flavta, oboa, klarinet, saksofon), trobila (trobenta, rog, pozavna, bariton, tuba) kitara, violina, violončelo, klavirska in diatonična harmonika, citre, tolkala.

Solopetje: avdicija sledi

Izobrazba glasu: tudi za zborovske pevce

Balet: sprejemamo otroke od 4. do 10. leta (pouk bo samo v Mohorjevi ljudski šoli, Mladinskem domu, Bilčovsu in Ledincih)

Predšolska glasbena vzgoja: (od 3. leta dalje – pouk samo v otroških vrtcih v Celovcu, Borovljah, Šentjakobu (Šentpetter), Dobrli vasi in Šentprimozu

Sreda, 12. september 2001

PODJUNA:

- Pliberk, posojilnica: od 13.30 – 14.00
- Šmihel, farni dom: od 14.30 – 15.00
- Globasnica, ljudska šola: od 15.30 – 16.00
- Šentprimoz, kulturni dom: od 16.30 – 17.00
- Dobla vas, kulturni dom: od 17.15 – 17.45

ROŽ:

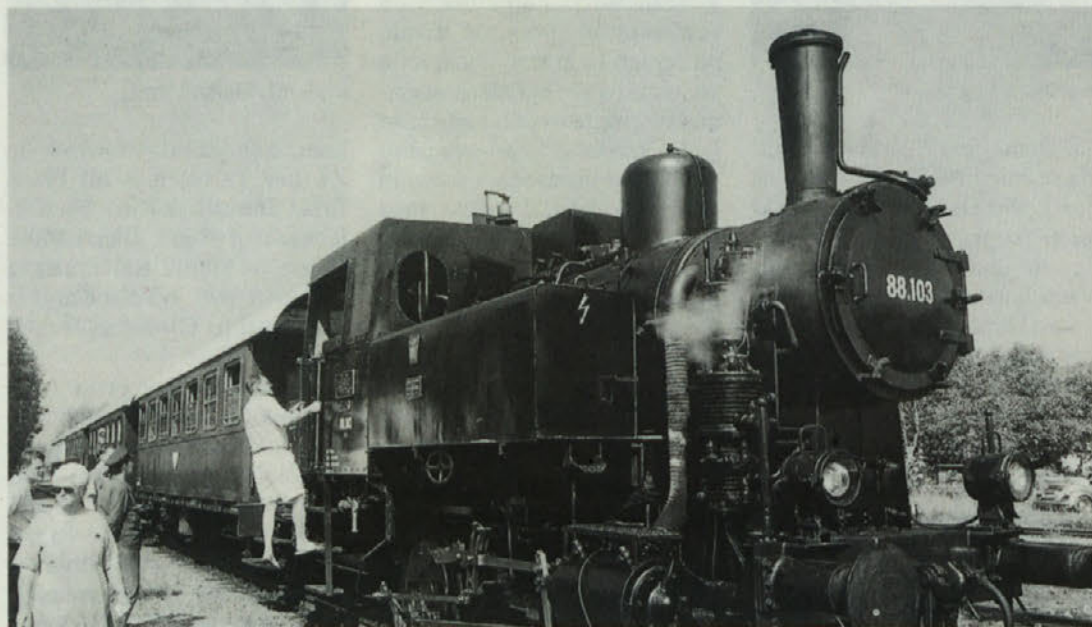
- Bilčovs, društvena soba nad staro posojilnico: 14.00 – 14.30
- Ledince, ljudska šola: od 15.00 – 15.30
- Šentjakob, društvena soba nad posojilnico: od 16.00 – 16.30
- Sveče, pri Gorsetu: od 17.00 – 17.30
- Sele, farni dom: od 18.00 – 18.30

CELOVEC:

- Mohorjeva ljudska šola: od 09.30 – 10.00
- Mladinski dom, klavirska soba: od 13.30 – 14.30

ZILA:

- Straja vas, ljudska šola: od 13.00 – 13.30

NOSTALGIJA

V Rožu so puhali stari vlaki

V Borovljah že nekaj let deluje »Historama«, muzej starih vozil in tehničnih pripomočkov. Zelo dejavna je predvsem sekcija ljubiteljev starih železnic, ki v poletnih mesecih prireja s starimi vlaki panoramske vožnje od Borovljah do Svetne vasi. Zdaj so se borovljski in koroški vneteži za stare parne

lokomotive povezali z železničarskimi zanesenjaki v Sloveniji in se v nedeljo, 26. avgusta srečali v Borovljah. Ker so te dni po deželi križarili tudi stari avtomobili, znani pod skupno firmo »oldtimerji«, je povsem jasno, da sta se obe prometniško-prevozniki obliki, ali bolje rečeno družini srečali. To se je

zgodilo v Svetni vasi, kjer smo posneli častitljivo lokomotivo in star avtomobil. Srbno ohranjeni muzejski eksponati so navdušili staro in mlado. Prvi so obujali spomin na čase, ko je vožnja iz Borovljah v Celovec še bila doživetje posebne vrste, isto velja za vožnjo s Fikejem iz Železne Kaple v Sinčo vas. Mladina pa je primerjala zdajšnjo in nekdanje vozila in strokovno ugotavljala, da imajo ta stari neprimerno več osebnosti in profila.

F. W.

V nedeljo, 26. avgusta, se je začel letošnji že 21. Sveški slikarski teden. Po utečeni šegi je odprtje bilo v Gorsetovi galeriji pri Vrtniku, kjer so se udeleženci tedna, slikarke in slikarji, mentorice in mentorji ter ostali sodelujoči predstavili številnemu občinstvu. Odprtje tedna, umeščeno v enkratno okolje parka, ki se po eni strani napaja iz celotnega galerijskega ambianta, po drugi pa iz spomenika neznanemu slovenskemu koroškemu kulturniku ter iz polkrožno nameščenih likov znanih rojakov, je preraslo v poseben ritual, ki celotni prireditvi daje pečat svojstvene svečanosti in tudi potreben zagon. Obenem pa prav zaradi svoje strnjivosti podira in odstranjuje zapreke in meje med umetniki ter vaščani in obiskovalci ter odpira pot neposrednemu zblizovanju in pogovoru. Ta večer se dostikrat navežejo že prvi prijateljski in delovni stiki, ki so tako značilni za sveški slikarski teden.

Teden v Svečah je pravzaprav praznik umetnosti, na katerem je pomembno in častno mesto vselej bilo odmerjeno tudi in predvsem glasbi. Prva leta so to bili svečani nastopi bivšega moškega zbora »Kočna« pod vodstvom Antona Feiniga, pozneje so teden popestrili in obogatili mojstri drugih glasbenih žanrov in zvrsti.

Letošnjo odprtje sta glasbeno obogatila in popestrila roja-

21. SVEŠKI SLIKARSKI TEDEN

Krepko v tretje desetletje

Tatjana Feinig (na levi) v družbi otvoritvenih glasbenikov Paole Chiabudini in Aleksandra Ipavca.

ka iz Benečije in Trsta, torej iz italijanskega zamejstva.

Pianistka Paola Chiabudini, beneška Slovenka iz Špetra Slovenov, ter Tržačan Aleksander Ipavec s harmoniko, sta predvajala delo »Poklon Astorju Piazzoli«.

Predsednica SPD »Kočna« dr. Tatjana Feinig je imela častno in razveseljivo nalogo predstaviti udeležence in udeleženke tedna. Od petih napovedanih udeležencev je mogla pozdraviti le štiri, kajti Breda Varl iz Slovenije se tedna na žalost ne more udeležiti. Vnet živec ji je

prekrižal udeležbo. Izidor Stern (Koroška), Paolo Cervi Klervischer (Furlanija-Juljska krajina), Mirsad Begić (Slovenija) in Markus Orsini-Rosenberg (Koroška) pa bojo tednu vtisnili likovni pečat. Za ostale tečaje in ponudbe pa so pristojni Andreja Lepuschitz in Snježana Rehak-Višnjić (kreativna delavnica na temo »Svet rož«), Andreja Sturm kot voditeljica tečaja slovenščine, Andreja Jelen Merinik, ki vodi tečaj slikanja na svilo, Tonč Feinig (jazz) in poeta Fabjan Hafner ter Tim Wüster.

Franc Wakounig

Z leve umetniki Paolo Levi, Mirsad Begić in Izidor Stern

Ponudba slikarskega tedna

Med tednom: čez dan ustvarjajo likovniki, popoldne slikanje na svilo pred galerijo Gorše, v farnem domu tečaj slovenščine, pred farnim domom kreativna delavnica na temo »Svet rož«

ZVEČER – v četrtek, 30. 8. 2001, ob 19.30 pri Adamu v Svečah: večer z založbo »Sanje« iz Ljubljane. Nastopa Jerca Mrzel

v petek, 31. 8. 2001: piknik na vrtu galerije Gorše, vabita društvi Kočna in Projekt-Beton

v soboto, 1. 9. 2001 ob 18. uri: predstavitev otroških del v farnem domu
Ob 19. uri pri Adamu: zaključna prireditev in prezentacija umetnin.

Tradicionalna, tovrstno enkratna likovna kolonija mladih, ki združuje slovensko mladino iz štirih držav, je bila tokrat med Slovenci v Porabju na Madžarskem. Organizatorji iz štirih držav – Osnovna šola Vuzenica v Sloveniji, Zveza slovenskih kulturnih društev v Trstu, Slovenska prosvetna zveza v Celovcu in Zveza Slovencev na Madžarskem – s to pobudo želijo predvsem udeležati misel povezovanja, druženja, medsebojnega spoznavanja in kulturnega ustvarjanja v skupnem slovenskem kulturnem prostoru. Vsako leto znova se likovna kolonija obnese, predvsem pa so mladi zadovoljni zaradi tega, ker kolonijo gostijo izmenoma različni gostitelji v različnih krajih in v različnih državah. Pred dvema leti je bila kolonija v Žitari vasi, lani je bila v Špetru v Benečiji, letos pa so Slovenci na Madžarskem poskrbeli za prijeten ambijent v idilični slovenski vasi Verica/Ketvolgy na tromeji v Porabju. Mladinci iz Italije, Slovenije, Ma-

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

31. likovna kolonija mladih

Arhitektonski biser v Porabju, kjer je bila likovna kolonija

džarske in Avstrije so od 19. do 25. avgusta pod vodstvom mentorjev delali z glino, slikali v naravi, barvali na svilo in montirali kolaže. Ob tem pa je čas preostal tudi za spoznavanje krajev, vsem pa ostane vedno

spet znova v nepozabnem spominu Karlo Dončec, unikat ljudske obrti v Porabju, ki neguje lončarsko tradicijo. Na zaključni prireditvi v kulturnem domu v Verici v soboto, 25. avgusta, je ob prezentaciji slikar-

Koroški udeleženci kolonije

skih del bilo nepreslišno zadovoljstvo, da tovrstne kolonije vedno uspejo in se ob kulturnem delu snujejo nova poznanstva. Da bo drugo leto v Vuzenici v Sloveniji tudi tako, o tem udeleženci niso podvomi-

li, saj je tam rojstni kraj likovne kolonije, ki sta jo uresničili osnovna šola Vuzenica in Slovenska prosvetna zveza v Celovcu prvič pred 31. leti. Medtem se je razširila na celoten slovenski kulturni prostor.

ROŽEK

Konjski sejem

Obisk letošnjega konjskega sejma je bil zelo zadovoljiv. Še pred nekaj leti bi ta sejem ne zvalil duše iz za pečka. A odnos do konja, te ple-

Med zainteresiranimi obiskovalci je bila tudi Tratnikova družina iz Lendave. Dobrodušna tigrasta norika se je pustila božati

menite živali, ki človeka spremlja skozi njegovo zgodovino, se je močno zasukal in med prebivalstvom zanimanje za konje precej narašča. To je potrdil tudi nedeljski sejem uporabnih konj v Rožeku, ki ga je priredilo Rožansko konjerejsko društvo. Konjerejci od blizu in daleč so pripeljali konje vseh pasem, od žrebet preko

kobil do celakov, od norikov in islandskih ponijev do haflingerjev. Med razstavljenimi živalmi je bilo kar nekaj čudovitih primerkov lepih in stasitih konj, ki bi si jih marsikdo želel tudi v svojem hlevu. V Rožeku je bila tudi ocena in kupna dražba konj, poleg tega so jahalci pokazali svoje veščine.

F. W.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 30. 8.

19.30 SVEČE, pri Adamu – SPD Kočna
Večer z založbo Sanje
iz Ljubljane: predstavitev
zgoščenke založbe: France
Prešeren, Poezije in Fran
Levstik: Martin Krpan; nastopila
bo dramska igralka Jerca Mrzel

PETEK, 31. 8.

SVEČE, pred galerijo Gorše –
SPD Kočna

Kulturni društvi ProjektBeton in
Kočna vabita na domači večer
s piknikom na vrtu

SOBOTA, 1. 9.

10.00 PLIBERK, v šotoru SPD Edinost
Pliberški jormak.
9. Srečanje upokojencev.
Za ples igra Trio Korenika

18.00 ŠENTJANŽ, k & k – k & k, SPZ,
Gornjesavinski muzej Jesenice
Odpri razstave »Slovensko
plavžarstvo 20. stoletja«.
Razstava bo na ogled od 1. 9.
do 14. 10. 2001

SVEČE, v farnem domu – SPD
Kočna
18.00 Predstavitev otroških del
19.00 V gostilni Adam zaključna pri-
reditvev in prezentacija umetnin

NEDELJA, 2. 9.

11.30 PLIBERK, v šotoru SPD Edinost
Pliberški jormak. Koncert
Godbe na pihala Šmihel
16.00 Ples in zabava ob glasbi.
Igra ansambel »Vasovalci«

DUNAJ, Kulturcafe 7Stern –
Volksstimme
16.00 Lipej Kolenik bere iz svoje
knjige na prazniku Volksstimme

PONEDELJEK, 3. 9.

12.00 PLIBERK, v šotoru SPD Edinost
Pliberški jormak. Igra Trio
»Korenika« iz Šmihela
17.00 Ples in zabava ob glasbi:
Igra ansambel »Vasovalci«

TOREK, 4. 9.

21.30 Film ob 150-Letnici Mohorjeve
v Celovcu. Oddajali ga bodo
na TV Slovenija; ponovitev
bo 5. 9., ob 14. uri;

NEDELJA, 9. 9.

LOBNIK pri Železni Kapli –
Zveza koroških partizanov, SPD
Zarja, SPD Valentin Polanšek
7.30 Pohod po poteh Gašperja in
Lenarta, odhod od Prušnikove
domačije

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 31.08. ■ 18.00 Zrcalo kulture: Fem Netz-
werke, webgirls 18.45 Poročila 19.00 Proud to
be loud 20.00 BBC News 20.06 Global Loops
22.00 Rdeči Boogie / glasbeni magazin 23.00
Glasba 24.00 Soundtrack tedna: Monkeybone
01.00 Zrcalo kulture (pon.) 02.00 – 06.00 Glas-
ba – jazz/world 05.45 – 05.50 Na današnji dan

SO 01.09. ■ 18.00 Campus Radio: Projekt TA-
VIUM 18.45 Poročila 19.00 Special: Pustolo-
vščina vs goje: Gewalt 20.00 BBC News 20.06
Yugo-Rock 23.00 Izven zakona: Gomez & Jim
White 01.00 – 06.00 Glasba – jazz/world
05.45 – 05.50 Na današnji dan

NE 02.09. ■ 18.00 Nedelja drugače 18.45
Poročila 19.00 Music for the Masses / glasbeni
magazin 21.00 The Rest of the Day 22.00 For
Those About to Rock 24.00 Glasba- jazz/world
01.00 Nedelja drugače 02.00 – 06.00 Glasba –
jazz/world 05.45 – 05.50 Na današnji dan

PO 03.09. ■ 18.00 Zdrava ura: Dr. Wutti
18.45 Poročila 19.00 Ta mera/ ženski maga-
zin 20.00 BBC News 20.06 Glasba 21.00 Take
the Jazz Train 23.00 Context XXI 24.00 For-
um: Symposium Reisen: Dr. Günther Mat-
titsch 01.00 – 06.00 Glasba – jazz/world
05.45 – 05.50 Na današnji dan

TO 04.09. ■ 18.00 V pogovoru: Igor Mekina
18.45 Poročila 19.00 Kakko! 20.00 BBC News
20.06 Noche Latina 21.00 Campus (pon.):
Projekt TAVIUM 22.00 Special (pon.): Pusto-
lovščina vs goje: Gewalt 23.00 Vešča 00.30
Glasba 01.00 V pogovoru (pon.): Igor Mekina
01.45 – 06.00 Glasba – jazz/world 05.45 –
05.50 Na današnji dan

SR 05.09. ■ 18.00 Literarna kavarna: »Böhmen
liegt am Meer« gelesen von Jovana Dermota und
Rudolf Kantele 18.45 Poročila 19.00 Voz Latina
20.00 BBC News 20.06 Ruff Radio/ Hip Hop
22.00 Mad Force/ Hip Hop 24.00 – 06.00 Glasba
– jazz/world 05.45 – 05.50 Na današnji dan

ČE 06.09. ■ 18.00 Po koroškem: Jeseniški pla-
vži / K&K 18.45 Poročila 19.00 Yesterday &
Today 20.00 BBC News 20.06 Freak Show
21.00 Izven zakona: Gomez & Jim White
22.00 Ta mera (pon.) 23.00 Literarna kavarna
(pon.): »Böhmen liegt am Meer« gelesen von
Jovana Dermota und Rudolf Kantele 24.00
Glasba – jazz/world 01.00 Po Koroškem (pon.)
Jeseniški plavži 01.45 – 06.00 Glasba –
jazz/world 05.45 – 05.50 Na današnji dan

Ljubljanska televizija je posnela polurni
film ob 150. obletnici Mohorjeve v Celov-
cu. Oddajali ga bodo na TV Slovenija v to-
rek, 4. septembra, ob 21.30 uri, ponovili
pa dan navrh, v sredo, 5. 9., ob 14. uri.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

ČE 30. 8. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 31. 8. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 1. 9. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi, od
srca do srca – v živo s pliberškega jormaka

NE 2. 9. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena

PO 3. 9. ■ 18.10 Kratki stik

TO 4. 9. ■ 18.00 Otroški spored

SR 5. 9. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04
Večerni spored

RADIO DVA – 105,5

DNEVNI SPORED OD PONEDELJKA DO PETKA:

6.00 Dobro jutro 9.00 Sol in poper 12.07
Žurnal, nato glasba 3 krat 3 13.00 Klub
Radio dva 15.00 Lepa ura 17.17 Žurnal
17.30 Naša pesem

Ob vsaki polni uri poročila ORF v nem-
škem jeziku, ob vsakih pol ure – poročila
Radia dva v slovenščini

SO ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnoza-
bavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Otroški
vrtljak 9.00 Sobotno dopoldne 12.00
glasbena 3 krat 3 13.00 Evropa v enem
tednu 13.23 glasba 14.00 Slovenske po-
pevke 15.00 Farant

NE ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnoza-
bavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Zajtrk s
profilom 10.00 Zimzelene melodije 10.30
Svetopisemske zgodbe 11.00 Iz zlate
dvorane 12.00 glasbena 3 krat 3 13.00
Radio dva v zrcalu 15.30 narodnozabavna
in zborovska glasba 16.00 Vikend

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 2. 9. ■ 13.30 ORF 2 • Od leta 1393
največji in najstarejši ljudski praznik
Podjune: Pliberški jormak – družabni in
gospodarski dogodek, pomemben za regijo.
<http://www.bleiburger-wiesenmarkt.at/>
• Teden jezikov in športa na Rebrci: S
kombinacijo »šport – jeziki« ustvariti ve-
selje za učenje jezikov, hkrati pa posre-
dovati spoštovanje do jezika. • Slikarski
teden v Svečah: Pozornost vzbuja glasbe-
no-literarni spremljevalni spored • Sonč-
nica – vsestranska poletna rastlina za
vsestransko uporabo • Žitara vas: V Vino-
gradih spet vinogradi.

PO 3. 9. ■ 3.10 ORF2 15.55 TV SLO1 (Pon.)

ORF-teletekstu, stran 299.

Internet: <http://volksgruppen.orf.at>

V soboto, 1. septembra, bodo spet odprli pliberški sejem, jormak po do-
mače. Uradna otvoritev bo ob 13. uri v šotoru Jauntaler Trachtenkapelle. Obisko-
valce pa prisrčno vabimo v tradicionalni šotor Slovenskega prosvetnega društva
»Edinost«, kjer bo dovolj pijače, jedi, zabave in glasbe!

Čestitka Preteklo nedeljo sta v do-
mačem Ščedmu pri Šentjakobu stopi-
la pred poročni oltar Marija Lepu-
schitz iz Ščedma in Hannes Schuster
iz Ledinc. Vse najboljše jima želi KD
»Peter Markovič« iz Rožeka

ZVEZA SLOVENSKIH IZSELJENCEV
vabi na izlet in srečanje

z Društvom izgnancev
Slovenije v Brestanico

v soboto, 29. septembra 2001

z ogledom muzejske zbirke o slovenskih
izgnancih, obiskom Čeških toplic
(kosilo) in družabnim srečanjem
Cena: 260,- šil. na osebo
Izseljenci, sorodniki ter prijatelji prisrčno
vabljeni! Prijave do petka, 14. 9.,
pri Milki Kokot, tel. 0463 / 514300-40.
Točen čas odhoda bomo prijavitelcem
sporočili pravočasno.

PRAZNUJEJO! Marija Ku-
neth iz Apač – 80. rojstni
dan; Travdi Rudolf iz Vidre
vasi – okrogli jubilej; Marija
Bumnik z Rebrce – rojstni
dan; Marija Krautzer iz Sent-
petra pri Šentjakobu – 90. roj-
stni dan in god; Martin Polesnig iz Vo-
grč – 26. rojstni dan; Olga Jug iz Želez-
ne Kaple – 40. rojstni dan; Ana Pasterk
iz Bukovij pri Dobri vasi – rojstni dan;
Helena Vavče iz Strpe vasi – rojstni
dan; Ernst Wölbl iz Globasnice – rojstni
dan; Jože Partl z Bistrice pri Pliberku –
rojstni dan; Mirko Čušin iz Črgovič –
rojstni dan; Rozi Kristan z Bistrice pri
Pliberku – rojstni dan; Mili Smrtnik iz
Kort – 80. rojstni dan; Ljudmila Wernig
iz Dobri vasi – rojstni dan; Ivanka Kor-
dež iz Podjune – rojstni dan, Rozalija
Miklavžinja iz Celovca – rojstni dan;
Ana Kraiger iz Bukovij – 80. rojstni
dan; Kristijan Zeichen s Korena na
Kostanjah – rojstni dan; dr. Ludvik Kar-
ničar z Obirskega – rojstni dan; dr. Šte-
fan Jelen iz Železne Kaple – rojstni dan;
Sabina Buchwald iz Nonče vasi – rojstni
dan; DI Gregor Mak – rojstni dan; Lud-

SLOVENSKI
VESTNIK
čestita

vik Lesjak ml. z Brega pri
Rožeku – rojstni dan; Man-
fred Tolmaier z Radiš – roj-
stni dan; Pepi Pasterk iz
Dobri vasi – rojstni dan; dr.
Albert Sima iz Celovca –
rojstni dan; Črtomir Jank iz

Kotmare vasi – rojstni dan; Ludvik Per-
dacher iz Rožeka – 77. rojstni dan; Fani
Schuster iz Rožeka – 83. rojstni dan;
Nataša Metschina iz Šentjakoba – 19.

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA
Sonja Wakounig (-50)
E-mail: sonja.wakounig@slo.at
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

rojstni dan; Mici Zimpasser iz Holbič –
42. rojstni dan; dr. Hubert Greiner z Du-
naja – 60. rojstni dan; Brigita Buchwald
iz Nonče vasi – rojstni dan; člani dru-
štva upokojencev Šentjakob: Joze Štor-
nik, Matilda Mayer in Gusti Janežič –
rojstne dneve; Franc Wutte iz Dul pri
Šmohorju – rojstni dan; Marija Prati-
kar z Metlove – 92. rojstni dan; Elizabe-
ta Rapold iz Železne Kaple – rojstni
dan; Rozi Matitz iz Sreji pri Škocjanu –
rojstni dan; Nuži Dovjak s Šajde – roj-
stni dan; Rosalija Tuerk iz Gorič pri
Borovljah – 90. rojstni dan; Rozi Halle-
ger z Gore – 70. rojstni dan; Marija
Kartnig iz Želuč – 80. rojstni dan; Mari-
ca Stornik iz Kanade, trenutno v Lešah
– rojstni dan; Ljudmila Writz iz Štebna
– 83. rojstni dan; člani društva upoko-
jencev Podjuna: Agnes Rutar, Marija
Kulterer, Erika Hafner, Roza Marolt in
Marija Rutar – rojstne dneve; Maks
Piko iz Vidre vasi – rojstni dan; Hanzi
Hribar iz Celovca – rojstni dan.

Za posredovanje imen slavljenk in slav-
ljencev se zahvaljujemo predvsem slo-
venskemu oddelku ORF v Celovcu!

Ljudi in dogodke te pripovedi sem si izmislil. Če bodo bralci in bravke mislili, da so v nji prepoznali resnične osebe ali dogodke, bi bil ponosen na to, da se mi je posrečilo s pisanjem ponazoriti resničnost neke preteklosti.

Pripovedujem zgodbo iz »našega časa«, četudi je Marica T. že več ko trideset let mrtva in tega besedila sploh ne bi bil smel objaviti, ko bi bila še živa. Njen mož, predsednik, je umrl nekaj let za njo in bil z državnim pogrebom pokopan ob njeni strani. Otrok zakonca nista imela, Maričin brat je umrl pozneje; že tedaj, ko sta prišla v mojo ordinacijo, njuni drugi svojci niso bili več živi.

V letih po vojni so jugoslovanski zdravniki pošiljali hude bolnike na zdravljenje v Švico, ker so mislili, da so naši medicinski pripomočki boljši od njihovih. Kadar je šlo za pomembne osebnosti, je bil tak postopek deležen podpore partije in državnih organov. Tako ni bilo nič izjemnega, da so profesorju psihiatrije na naši univerzitetni kliniki na hitro sporočili, da bo prišla na stacionarno zdravljenje neka ugledna bolnica. Sprejel jo je osebno. Prišla je v spremstvu svojega moža, predsednika republike, in še dveh gospodov. Potem ko je profesor z zakoncem izmenjal nekaj besed – predsednik je znal malo nemško – je novo bolnico sam odpeljal v pripravljeno sobo na odprtem oddelku za ženske; soba je bila v pritličju in je gledala na vrt. Okno je bilo zamreženo.

Strežnica, ki je naslednjega dne pripeljala Marico T. k moji govorilni uri, je hotela ostati v čakalnici, dokler ne končava. Izročila mi je dopis klinike z medicinskimi izvidi, ki so jih bili doslej že ugotovili. Funkcija je jeter so bile prizadete, vendar ne zelo.

Bolnici, ki je sedela tam sklonjena naprej, sem prevedel pismo. S tihim glasom me je vprašala, ali bi ji lahko pomagal. Rekel sem, da tega ne vem. Če bi bila pripravljena priti vsak dan za eno uro k meni in mi povedati vso zgodbo svojega življenja, kar bi lahko trajalo dva tedna ali še dlje, bi ji lahko odgovoril na njeno vprašanje. Sam ne bi nikomur dal nobenega podatka, tudi njenemu možu ne, niti profesorju ali kakemu drugemu zdravniku. »Ničesar si ne bom zapisoval,« sem dodal, »tako da pri meni ne bo mogel nihče vlomiti, zato da bi dobil informacije o vas.« Pri teh besedah se je vzravnila in mi prvič pogledala v obraz, vendar se ni nasmehnila.

Po premoru, ki se mi je zdel dolg, je rekla: »Prav. Poskusila bom povedati vse. Nemara bo to dobro delo. Že dolgo nimam več nikogar, ki bi z njim lahko govorila. Prosim, vprašajte me, če me ne boste razumeli.«

Začela je s svojim otroštvom kot najmlajša hči tekstilne delavke v bombažni tkalnici v Svetem X, kraju čisto blizu grajskega posestva, kjer sem se rodil in odrasel ...

Tod okoli okupator ni pretirano preganjal partizanov gori v hribih. Vasi so zasedali domobranci, slovenske pomožne čete, ki se niso rade spopadale: do izgub je prihajalo samo, kadar je bila po naključju tu kaka okupatorska patrulja, kajti partizani so ponoči prihajali dol, da bi razstrelili kak most ali pa razorožili domobrancelce.

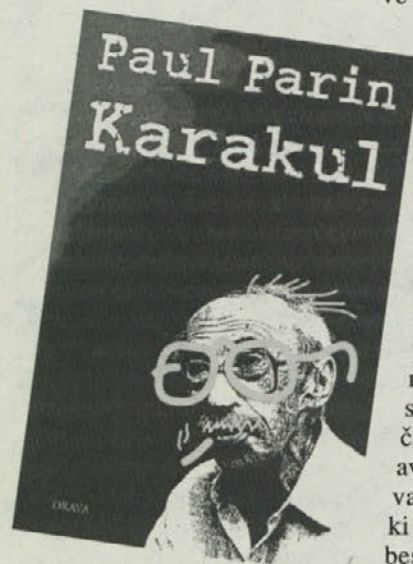
Partizanske skupine se bile odvisne od žena, ki so ponoči hodile v dolino in v jutranji zori trkale pri kmetih. Če je šlo vse po sreči, so napolnile svoj oprtnik: v njem so bili lonci z mastjo, moka, včasih tudi prekajeno meso ali kos slanine ...

Marica je bila edina med ženami, ki je bila navajena v gozdu odkriti pravo pot. Prvo noč je odšla dol in govorila s kmeti, naslednjo noč pa so prišla dekleta z oprtniki. Kmalu se je izoblikovala skupina dvajsetih krepkih mladih žena. Marica se je morala čedalje bolj drzno spuščati v dolino Save in Savinje. Ko se ji je bilo nekoč le za las posrečilo uiti neki patrulji, ji je poveljnik brigade dal pištolo.

Ko je zavladovala spet tišina, nobenega sovražnika daleč naokoli, ji je tovariš Slavko T. – tako je bilo ime poveljniku – prinesel knjige in literaturo. Razpravljala sta pozno v noč in sploh nista

ški zdravnik. Samo nekaj ni šlo: negovavke niso in niso hotele z otroki na prosto, ker so otroci pogostoma zbežali proč, zato da bi poiskali svoje starše.

Sirotišnica je bila v istem poslopju kot eden številnih domov za padla dekleta, ki so jih bili pred kratkim ustanovili. V partiji so se posvetovali, kaj naj bi počeli s temi dekleti, ki jih je bilo v letih po okupaciji kar precej. Marica je postala radovedna. Ker je bila predsednikova žena, je imela takoj dostop do njih. Našla je dve paznici v uniformi in dvanajst deklet. Niti ena ni bila prostitutka, bile so dekleta, ki so se spečale s tujimi vojniki in so jih naznanili. Bile so pod strogim nadzorom, če je kakšna zbežala, so jo spet ulovili in kaznovali z zaporom.

PAUL PARIN

Primer pijanstva

Paul Parin živi v Švici, rodil pa se je v Sloveniji leta 1906, kjer je preživel tudi svojo mladost. Študij medicine je končal v Gradcu sredi druge svetovne vojne, nato pa se je pridružil partizanom v Črni gori. Pisatelj Paul Parin praznuje te dni svojo 85. letnico; pred petimi leti je pri založbi Drava izšla njegova knjiga »Karakul«, iz katere objavljamo nekaj odlomkov ene od povesti v njej. Celovška univerza mu je leta 1995 podelila častni doktorat. Knjigo Krarakul lahko kupite v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu.

mogla prenehati. Naslednjo zimo sta sklenila, da bosta živela skupaj kot mož in žena.

Ko ju je partija poklicala v Ljubljano, sta imela več ko preveč dela. Ona je hotela proč od odseka za preskrbo, postala je partijska funkcionarka in njena naloga je bila, naj mobilizira žene za obnovo domovine, poslali so jo na tečaj za šolanje, kjer se je dolgočasila, in imela je svoje ženske konference ...

Svoji funkciji se je morala odpovedati. V partiji so razpravljali brez konca in kraja, kaj se za predsednikovo ženo spodobi in kaj ne. Zdelo se ji je nesmiselno posedati doma, ko pa je bilo toliko dela. Naposled so se sporazumeli, naj prevzame nadzor nad sirotišnicami. V vojni je padlo veliko mladih staršev. Tudi vdove, ki so bile še zaposlene, in možje, ki so zgubili svoje žene, so lahko svoje otroke oddali. Dela ni imela Marica skoraj nobenega. Domovi so bili čisti, otroci tudi, hrane je bilo dovolj, in kadar je kak otrok zbolel, sta bila kaj pri roki negovavka in prijazen otro-

Prvi dan, ko je bilo vreme spet lepo, je Marica odpeljala s sabo dve dekleti in ju s tremi ali štirimi osirotelimi otroki poslala na sprehod. Vse je bilo v redu, nobeden ni zbežal proč.

Marica je hotela za vsa internirana dekleta organizirati srečanja brez navzočnosti paznic, mestno partijsko vodstvo ji je na obeh koncih mesta dodelilo po en prostor, in pri neki tovarišici si je sposodila kolo, zato da je lahko sodelovala z obema skupinama. Na teh srečanjih se je pelo, prebiral in razpravljalo. Še posebej so bili priljubljeni izleti z osirotelimi otroki. Dekleta so bile nemara sprva vesele, da so se znebile beda stega šivanja. Potem se je izkazalo, da jim ne gre po glavi nič drugega kot to, kako bi prišle ven, si našle službo in stanovanje. Marica je uživala, da so ji bila vrata povsod na stežaj odprta. Deklet je odšlo na duce, potrebovali so jih za frizerke, kuharice, tajnice; nekatere so se zaposlile v sirotišnicah. Maričine skupine pa so postajale večje, namesto da bi bile

manjše. Brž ko je katera odšla, so prišle druge mlade žene; tudi paznice so smele sodelovati.

»Tako je šlo dve leti, bila sem zmerom dobre volje. Tudi Slavko je bil zadovoljen z mano. Večkrat je našel celo službo za moja dekleta, govoril je o individualni resocializaciji in me samo prosil, naj bom zmerom na voljo, kadar je moral sprejemati pomembne goste. Tega sem se držala, in včasih mi je bilo celo v zabavo poklepetati s tujimi ljudmi.«

Marica je bila prepričana, da predsednik ni kriv, da je zabredla v nesrečo. Na neki konferenci republiške partijske organizacije, ki je zmerom potekala v soboto, je bila za dnevni red predvidena tudi točka »Aktivnosti tovarišice predsednikove žene«. Predsedujoči je raz-

glasil, da mora tovarišica prenehati svoje delo in se posvetiti izključno reprezentativnim nalogam prezidija. Prepoved je bila partiji posredovala centrala. Marica se je priglasila k besedi. Vendar diskusija ni bila predvidena. Predsedujoči je prelistaval papirje. Nekaj hipov pozneje je dodal, da v mestu ne sme več uporabljati kolesa. Predsedniku je o vsakem času na voljo še en službeni avtomobil s soferjem, ki ga tovarišica lahko naroči. Marica, ki je bila dotlej molčala, je pobesnela. Ravno kar se ji je posrečilo nekje stakniti nove gume za sposojeno kolo. Zahtevala je besedo za eno samo vprašanje o nadrobnejšem pojasnilu sklepa: »Ali bi morala naročiti nosilnico z dvema nosačema, če bi hotela v gozd na sprehod, ali pa bi lahko uporabila svoji nogi?« Nekateri so se zasmejali. Konferenca je bilo konec.

Ko se je njen mož zvečer vrnil domov, je že vedel za vso zadevo. Za pogovor ni bilo časa, ker se je moral na hitro preobleči. Na pozno večerjo so pričakovali delegacijo iz Beograda.

Do pogovora z njenim možem je prišlo naslednjega dne. Potekal je povsem nedramatično. Bil je na seji v centrali, vendar pa seveda ni mogel diskutirati, ko so se pregovarjali o aktivnostih predsednikove žene. Njemu samemu se partijski sklep sploh ni zdel smiseln. Marica je rekla, da je to zanjo zelo hudo. Osirotili otroci je ne potrebujejo, za padla dekleta in druge žene pa bi rada še naprej skrbela. Ob besedi reprezentiranja – kot se je glasil sklep – si ni mogla prav ničesar predstavljati. On ji je bil pripravljen pomagati in ji je svetoval, naj si oskrbi še nekaj svilениh oblek, za spremembo. Predvsem pa si mora kupiti čevlje z visokimi petami. Vodja delegacije iz Beograda je bil pripomnil, da nizki čevlji, ki jih je nosila predsednica, ne sodijo na sprejem.

Zdaj sem ji pa le moral postaviti neko vprašanje: Ali je od svojega moža pričakovala kaj drugega? »Ne,« je rekla,

»saj mi je hotel pomagati. Bila sem samo žalostna zavoljo svojega dela in ker so me dekleta še potrebovala.«

Samo po sebi je bilo razumljivo, da se je vdala, bila je na strani partije, in da ni njen mož ničesar ukrenil zoper to prepoved, je bilo prav tako samo po sebi razumljivo. Zdela se mu je velikanska škoda, da je bila Marica pri teh rečeh omejena. V naslednjih tednih je velikokrat govoril o tem, kaj bo zdaj s temi dekleti iz mesta. Po takih pogovorih je postal utrujen in je šel v posteljo. Ona pa ni mogla spati, odšla je v jedilnico in popila ostanke rdečega vina. Kadar nista imela gostov, je on delal za pisalno mizo in šel spat brez običajnega pogovora. Ona je iz shrambe prinesla steklenico dalmatinca, sedla je za jedilno mizo, vendar je zvečine potrebovala še drugo steklenico, da je postala zaspana.

Ob nekem državnem obisku v Braziliji, kamor je bil Slavko poslan kot zastopnik predsednika države, je bila dobro razpoložena. Jugoslovanski poslanik, ki je pričakal par na letališču, je bil Slovenec, tovariš iz brigade. Že od konca vojne se nista bila več srečala in veliko sta si imele povedati. Ko jima je v hotelu pojasnjeval seznam predvidenih prireditev, je bila še povsem pri stvari. Zvečer ni hotela zraven na sprejem in je poslala svojega moža, naj jo opraviči; ne počuti se dobro. Ko se je ponoči vrnil v hotel, je Marica ležala brez zavesti na tleh, poleg nje dve prazni steklenici in tretja, iz katere je rdeče vino steklo na preprogo. Poklicali so zaupnega zdravnika, ki je delal za poslaništvo. Naslednjih prireditev se ni udeležila. Sama je pila v hotelski sobi. Mož jo je prosil, naj se obvlada; obljubi naj, da bo nehala piti. Ničesar ni obljubila in sploh ni odgovarjala.

Ko je prišla nazaj v Ljubljano, je bilo še hujše. Kadar so prišli gostje, se je opravičila, in kadar so oba pričakovali kje zunaj, ni šla zraven. »Tudi čez dan nisem več šla na cesto,« je rekla, »preprosto si nisem znala predstavljati, kaj naj bi zunaj počela. Posedala sem po stanovanju in čakala na večer.«

Tako daleč sva bila prišla z njeno zgodbo, ko sem po pošti dobil Maričino pismo. Pisala je v srbohrvaščini, zahvalila se mi je za mojo potrpežljivost, bil naj bi potrpežljiv tudi v prihodnje, zato da bova skupaj odkrila, kaj je napak v njenem današnjem življenju.

Dve uri pozneje je prišla v govorilnico z listom papirja. Tam je bilo napisano, razporejeno po točkah: Prvič: če bom tako živela še naprej, se bom zapila do smrti. Drugič: Slavko mi ne bo dovolil fočitve. Kako misli o tem, ne vem. Vendar partija tega ne bo dopustila, dokler bo predsednik. Tretjič: kaj naj storim? Jaz ne vem. Veste to vi? *Bratstvo!*

Bratstvo je bil še pozdrav iz partizanov.

REBRCA

»1. Teden jezikov in športa« s 45 udeleženci!

V mladinskem centru na Rebrci se je v ponedeljek pričel »1. Teden jezikov in športa«, katerega se udeležuje kar 45 mladih v starosti med 6 in 12 let. Organizator tedna je

iz Celovca, poleg nogometnega težišča pa je za vse udeležence na sporedu tudi jezikovni tečaj iz slovenščine ter spoznavanje prvih besed (osnov) italijanščine. V okviru alternativne skupi-

strokovnjaki iz južne Koroške, ki imajo tudi v poklicu in v prostem času opravka z otroki, stari od šest do dvanajst let. Med drugim je SŠZ uspelo pridobiti za tečaj Diano Scheriau, Natašo Oraže, Tamaro Woschitz, Daniela Koschutnika, Floriana Moharja, Simona Sadjaka ter kot koordinatorja tedna Marijana Šmida. V smislu učinkovitosti tega posredovanja tako jezikovnih kot tudi športnih snovi teden poteka v manjših skupinah.

Slovenska športna zveza, ki se na ta način aktivno vključuje v niz številnih prireditev v okviru letošnjega Evropskega leta jezikov. Namen »1. Tedna jezikov in športa« je, da se s kombinacijo »šport – jeziki« ustvari veselje ne le do športa, temveč tudi do učenja jezikov sosedov.

Prvega tovrstnega tedna na Rebrci, ki traja še do sobote, 1. septembra 2001, se udeležujejo predvsem navdušeni mali nogometaši (in nogometašice!) iz celotnega dvojezičnega ozemlja in

ne mladi udeleženci in udeleženke vrhu tega lahko spoznajo tudi druge športne panoge kot npr. odbojko, košarko, plavanje, itd. Na programu so nadalje obiski znanih igralcev in trenerjev Slovenskega atletskega kluba ter športnih delavcev in strokovnjakov iz Koroške ter celo iz Slovenije. Seveda so na sporedu tudi zabavni večeri, izleti, itd.

»1. Teden jezikov in športa« vodijo izobraženi dvo- in večjezični pedagogi in nogometni

SŠZ kot nositeljica projekta je zagotovila financiranje pedagoško-strokovne skupine ter ostalih stroškov, ki so potrebni za optimalno izvedbo tako jezikovnega kot športnega dela tečaja, medtem ko se s prispevkom staršev oz. vzgojnih upravičencev mladih udeležencev financira bivanje in prehrana v Mladinskem centru na Rebrci. Prireditelji podpirajo tudi urad zveznega kanclerja na Dunaju ter razni drugi zasebni sponzorji.

I. L.

KOROŠKA LIGA

Ni bilo videti borbenosti

Proti WSG Wietersdorfu je SAK-u konec tedna očitno manjkala volja do boja. Le dvakrat je postalo zares nevarno pred nasprotnikovimi vrati, ko sta Pate oz. Bürger zadela le prečko. Tudi domači vratar Rieger, ki se je kazal v odlični formi, je igralcem SAK zagretil popoldan. Ob koncu se je logični rezultat glasil 0 : 0, trener Jagodič pa je pred svojo ekipo po tekmi spregovoril jasne besede ...

Naslednji krog (1./2. 9.): St. Michael/L. – Maria Gail, SAK – Treibach (v nedeljo, 2. septembra ob 18.00 v Trnji vasi), Nußdorf – St. Andrä, Lendorf – Welzenegg, Landskron – Wietersdorf, ATUS Borovlje – Magdalen, Friesach – Trg

1. RAZRED D

Prva izguba točk za Rikarja vas

Le razočarljiv 0 : 0 je bil v Vovbrah izkupiček za Rikarjane. Domačini, ki se v primerjavi s

preteklo sezono kažejo bistveno močnejši, so zaslužno pridobili točko proti do sedaj še neporaženi Rikarji vasi. Tudi »motor« Žitare vasi počasi postane aktiven. Po slabem startu si je ekipa sedaj opomogla in je stoodstotno usmerjena proti sezonskemu cilju – naslovu prvaka. V napeti tekmi je v tem krogu prišla pod kolesa Železna Kapla z 2 : 3, na strani Žitrajčanov so zadeli Kržan, Bratič in Sager. Globašani proti »dobavitelju točk« Labotu niso znali povišati števila točk na svojem kontu, za kar je bil odgovoren predvsem »nepriistranski« sodnik. Ob koncu tekme je po izredno slabem opraviilu prisodil domači ekipi prosti strel iz kratke distance, katero so le-ti izkoristili. Tako je z 1 : 0 Labot prišel do svoje prve sezonske zmage. Šmihelčani so brez stebrov bratov Motschilnik morali pripoznati dobro kondicijo St. Stefana/L., iz Labotske doline so se vrnil s porazom 1 : 2.

Naslednji krog (1./2. 9.): Šentpavel – Labot, Šmihel – Tinje, Rikarja vas – Šentlenart, Pokrče – Metlova, Globasnica – Vovbre, Železna Kapla – St. Stefan, Eitweg – Žitara vas

2. RAZRED E

Zmagoslavje Selanov

Efektivno so se Selani povzpeli na vrh lestvice v tem razredu. Kar s 5 : 1 so premagali Djekše, predvsem v drugem polcasu so bili šefi na terenu. Za zadetke so poskrbeli Perič (2), Oraže, Kreutz in Roblek. Selani so letos še brez poraza in se pri nespremenjeni formi lahko že skrivaj pogledujejo en razred višje. Tudi Žvabek v novi sezoni še ni doživel poraza, drugi remi z 1 : 1 so igralci iztržili proti tretjeuvrščnemu Frantschachu. Dobroščani se še niso prav vživeli v tekmovalno sezono, proti iz 1. razreda izločeni Šmarjeti je ekipa pridobila le točko z 0 : 0.

T. G.

PODLIGA VZHOD

Bilčovs: Lepe priložnosti, ob koncu le remi 1 : 1

Preteklo nedeljo so Bilčovs gostili vodeče moštvo iz Launsdorfa, zbralo pa se je tudi precejšnje število domačih in tujih navijačev. Pomlajena domača ekipa se je proti močnemu nasprotniku hrabro borila, tekma je bila v prvem polčasu izenačena, pri-

ložnosti za zadetke pa so bile bolj redke. Pred odmorom je bil zaradi rumeno-rdečega kartona izključen nasprotnikov igralec, kar so domačini v drugem polčasu tudi izkoristili. Po odmoru je Bilčovs igral zelo napadalno in Petrovič je povedel z 1 : 0. Nekaj minut navrh so imeli domačini kar dve stootstotni priložnosti, a žal jih niso znali izkoristiti. Ekipa iz Launsdorfa se je koncentrirala na konterje in je nekoliko nepričakovano izenačila. Kljub lepim priložnostim za zadetke sta se moštvi po 90 minutah razšli z neodločenim rezultatom.

M. Š.

Domači napadalec Veladčič (na sliki desno) je sodil med najboljše domače igralce

Foto: Štukelj

SLOVENSKI NOGOMET

Odločilni tekmi z Rusijo in Jugoslavijo

Slovenska nogometna Si.mobil liga je te dni v očeh nogometnih navijačev povsem v drugem planu, zato bodo tekme 7. igralnega dne na sporedu šele naslednji konec tedna. To soboto namreč gosti reprezentanca Slovenije na razprodanem stadionu v Ljubljani v kvalifikacijski tekmi za nastop na svetovnem prvenstvu Rusijo, v sredo pa igrajo še pri Jugoslovanih (obe tekmi se bosta pričeli ob 20.15). Rusi imajo tri tekme pred koncem kvalifikacij 17 točk, Slovenija 13 in Jugoslavija 12, zato bodo te tekme najbrž odločile, kdo bo zmagovalc

skupine in pojde na SP ter kdo bo drugi in gre v dodatne kvalifikacije. Slovenski klubski nogomet je prejšnji teden dosegel odmevna rezultata, saj je Hit Gorica v povratni tekmi predkroga pokala Uefa premagala Neftči z 1 : 0, Olimpija pa v gosteh Safo (prav tako iz Azerbajdžana) z 0 : 3 in obe ekipi sta se uvrstili v prvi krog. Tam bo Olimpija igrala z danskim Brondbyem, HiT Gorica pa s hrvaškim Osijekom. Prvi tekmi bosta 13. septembra, povratni dva tedna kasneje.

Rezultati 6. igralnega dne lige Si. mobil:

Maribor – HiT Gorica 1 : 1, Primorje – Korotan 2 : 0, Rudar (Velenje) – Koper 3 : 2, Mura – Triglav Kranj 2 : 0, Domžale – Publikum Celje 1 : 1, Olimpija – Šmartno 1 : 1

ŠAHOVSKI OREH št. 168

Silvo Kovač

Dartov – Kogan / 1977

V materialno izenačeni končnici ima črni prostega kmeta na a-liniji, ki je pod budnim očesom bele trdnjave in skakača. Vendar pa se beli kralj malce nerodno počuti med »kmeti« sredi šahovnice. Črni, ki je na potezi, to spretno iz-

koristi s prehodom v kmečko končnico. Poučna razpletna končnica je pred vami in rešitev bo hitro na šahovnici!

Rešitev št. 167

Že prva poteza črnega 1...Dh3 napoveduje obračun z belim kraljem. Sedaj ne gre 2.Df3: zaradi 2...Sg4 in beli izgubi figuro. Na 2.Df1 Sg4! in beli se je vdal, saj je videl nadaljevanja: a) 3.Lg1 Df1: 4.Tf1: f2 in beli lovec je izgubljen; b) 3.Dg1 Dg2+! 4.Dg2: fg2+ 5.Kg2: Tf2:+ s prednostjo figure; c) 3.Dh3: Sf2:+ 4.Kg1 Sh3:+ s prednostjo. Odločilno vlogo v obeh kombinacijah je odigral črni kmet s polja f3!

